

KARTA ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

1. Tytuł zadania: Remont infrastruktury turystycznej na terenach Nadleśnictwa Gdańsk, w celu ochrony miejsc najbardziej cennych przyrodniczo.

2. Streszczenie projektu (maksymalnie 2 strony formatu A4):

Nadleśnictwo Gdańsk wnioskuje o dotację na remont miejsc, które mają za zadanie kanalizować ruch lokalnej ludności i turystów na obszarach cennych przyrodniczo. Potrzeb remontowych jest wiele, ponieważ mamy ponad dwadzieścia miejsc wypoczynku (wiat, miejsc postojów pojazdów), które udostępniamy nieodpłatnie. Część z nich systematycznie konserwujemy sami. Jednak mamy ograniczone możliwości finansowe, a przygotowane przez nas miejsca są mocno eksploatowane, co wiąże się z położeniem aglomeracji trójmiejskiej w bezpośrednim sąsiedztwie lasów. Projekt podzieliliśmy na trzy części (trzy różne miejsca).

Część I: rezerwat przyrody „Lewice”. Miejsce bardzo cenne, na które nakładają się aż trzy formy ochrony przyrody (park krajobrazowy, obszar Natura 2000 i rezerwat przyrody). W celu ochrony torfowiska wysokiego przed zadeptywaniem, a także chcąc udostępnić je dla zwiedzających do celów edukacyjnych, przed laty wybudowaliśmy drewnianą kładkę zakończoną pomostem z widokiem na torfowisko. Obecny stan kładki zaczyna zagrażać bezpieczeństwu osób odwiedzających rezerwat. W przypadku otrzymania dotacji planujemy rozebrać starą konstrukcję i położyć nową, również wybudowaną z naturalnego i odnawialnego surowca jakim jest drewno. Zadanie to jest wpisane w plan ochrony rezerwatu pn.: „Modernizacja kładki drewnianej wraz z infrastrukturą towarzyszącą ścieżki”. W planie jest wskazanie, by zadanie zostało zrealizowane przez nadleśnictwo po otrzymaniu środków zewnętrznych, między pierwszym a piątym rokiem obowiązywania tego dokumentu. W 2015 roku będzie czwarty rok obowiązywania planu. Obserwując przez lata kładkę, widzimy potrzebę udoskonalenia konstrukcji. Podniesie to znacznie koszt wykonania, ale zwiększy bezpieczeństwo osób spacerujących po kładce. Teraz jest ona położona za nisko, co sprawia, że po roztopach oraz większych opadach deszczu, jej powierzchnia znajduje się w wodzie, przyspiesza to rozkład drewna (degradację kładki), a także utrudnia zwiedzanie. Rozwiązaniem tego problemu będzie podniesienie kładki 0,5 m nad poziom torfowiska, za pomocą grubych drągów położonych na torfowisku. W celu zwiększenia bezpieczeństwa widzimy też potrzebę zbudowania kładki z grubych, nieheblowanych desek (istniejąca konstrukcja składa się z wałków drewna, co sprawia że występują duże odstępki między kolejnymi kłodami) oraz wykonania barierek ochronnych na całości, po obydwu stronach. Szacunkowy koszt modernizacji kładki w planie ochrony rezerwatu z 2011 roku wynosi 20 000 zł. Autor planu nie podał jednak, co miałyby wchodzić w zakres prac. Poprosiliśmy o wycenę doświadczoną firmę, która biorąc pod uwagę zaproponowane przez nas zmiany w konstrukcji, oszacowała koszty na poziomie 52 000 zł netto. Mając na uwadze względy bezpieczeństwa osób odwiedzających rezerwat, a także kwestie ekonomiczne, prosimy o dotację 49 200 zł brutto na te zadanie. Prace obejmowałyby: rozebranie starej kładki, tablic dydaktycznych, ławki i ich utylizację, położenie nowej kładki, postawienie jednej dużej, estetycznej tablicy dydaktycznej i ławki przy wejściu na kładkę. Na poniższym zdjęciu przedstawiamy stan tablic i ławki z listopada 2014 roku (fot. Mariusz Dyderski).

Część II: miejsce wypoczynku „Borowo”. Jest to jedno z dwóch miejsc biwakowania położonych na obszarze+ nadleśnictwa. Znajdują się tu również: parking dla samochodów, wiaty turystyczne, miejsce na ognisko. Jest to teren bardzo uczęszczany, ale wymagający zainwestowania. Miejsce wypoczynku jest częścią terenu objętego ochroną jako park krajobrazowy, zaś w pobliżu znajdują się: użytek ekologiczny „Borowe oczko”, strefa ochrony gniazda bielika, obszar Natura 2000 „Pełcznica” oraz rezerwat przyrody „Pełcznica”. Przygotowana infrastruktura skupiona w jednym miejscu ma zatrzymać lokalną ludność i turystów, a tym samym ustrzec najcenniejsze

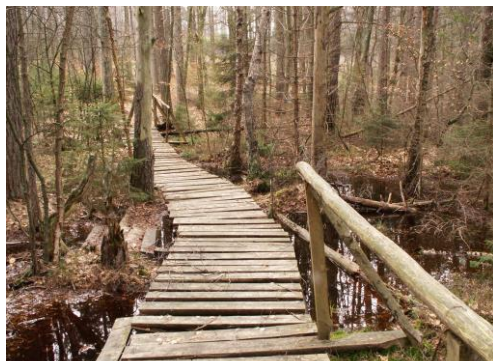
przyrodniczo tereny przed nadmierną antropopresją. Prace, jakie chcielibyśmy przeprowadzić polegałyby na poprawieniu nawierzchni parkingu (1500 m²) – utwardzenie warstwą kruszywa i żwiru, wykonaniu odwodnienia, postawieniu tablic informacyjnych z mapą i regulaminem obiektu, dziesięciu ławostołów w części wypoczynkowej (pięć do wymiany pod wiaty, pięć wolnostojących), wybudowaniu solidnego ogrodzenia (około 550 m) z drewna (w celu uniemożliwienia wjazdu samochodem na część wypoczynkową).

Część III: punkt widokowy na Szlaku Borsuka. Punkt widokowy znajduje się w bliskim sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Zajęcze Wzgórze”. Dla bezpieczeństwa na grzbiecie została postawiona barierka ochronna wykonana z drewna. Jest ona notorycznie dewastowana. Nadleśnictwo chciałoby postawić barierkę, która będzie trwalsza, posadowiona na kotwach stalowych. Kilkadziesiąt metrów dalej znajduje się wiat turystyczna. W całości jest to miejsce atrakcyjne turystycznie. Zwiększając standardy bezpieczeństwa zachęcimy więcej ludzi do przebywania w tym miejscu, czyli poza granicami rezerwatu.

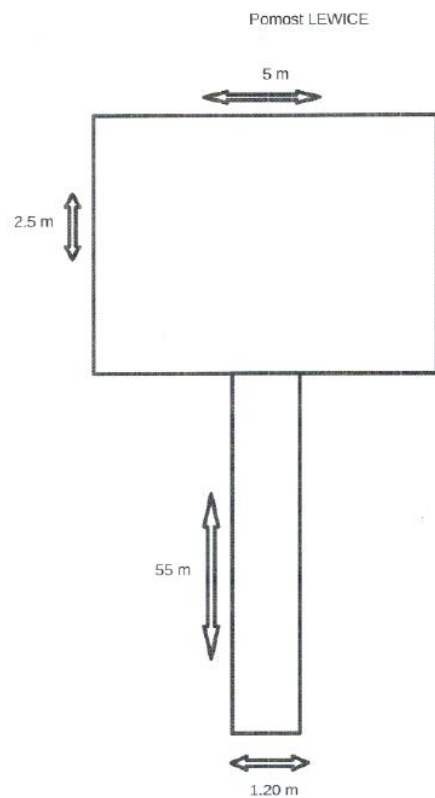
Zdjęcia – rezerwat przyrody „Lewice”, fragment parkingu „Borowo”:

Listopad 2014 (fot. M. Dyderski)

Stan kładki, października 2013 (fot. D. Ożarowski)

Rys. 1 (autor: M. Dyderski)

Fot. Z. Klawikowski

3. Lokalizacja i zasięg projektu (obszar na którym będzie on realizowany): województwo pomorskie: teren Nadleśnictwa Gdańsk – leśnictwa: Biała, Sopieszyno, Sopot. Miejsca odwiedzane przez mieszkańców trójmiasta i okolic.

4. Status ochronny obszarów/gatunków, których dotyczy projekt:

I część projektu: rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, park krajobrazowy;

II część projektu: park krajobrazowy, a pośrednio: rezerwat przyrody, obszar Natura 2000, ochrona strefowa, użytek ekologiczny;

III część projektu: park krajobrazowy, a pośrednio rezerwat przyrody.

5. Stan obecny. Opis problemów, potrzeb i zagrożeń, których rozwiązanie ma wspomóc realizacja projektu. Na jakiej podstawie zostały zdiagnozowane?:

Obecnie na terenie rezerwatu przyrody „Lewice” jest drewniana kładka, które wymaga już dosyć pilnie odbudowy. Wynika to z jej stanu technicznego, a także zapisów planu ochrony rezerwatu. W pewnym momencie może okazać się, że samo wejście na nią będzie mocno narażało zdrowie użytkownika i będziemy musieli odgrodzić do niej dostęp. Ocenę przeprowadzimy wiosną 2015 roku. Rozwiązaniem tego problemu jest odbudowanie kładki lub jej rozebranie. Druga opcja może pogorszyć stan obszaru chronionego przez nadmierną i rozproszoną presję turystyczną (wydeptywanie, zrywanie roślin, zaśmiecanie). Zdecydowaliśmy się wnioskować o naprawienie kładki, co naszym zdaniem utrzyma walory dydaktyczne oraz niską, nierozproszoną antropopresję na terenie chronionym.

Miejsce wypoczynku „Borowo” jest oblegane przez turystów i lokalną ludność. Znajdują się tam wiaty turystyczne, miejsce wydzielone na pole biwakowe i parking. Całość wymaga renowacji i podniesienia standardów. Chcemy zwiększyć liczbę ławek ze stołami, co zachęci więcej osób do zatrzymywania się w tym miejscu na rodzinny piknik i nie chodzenia poza drogami udostępnionymi na terenach chronionych.

Punkt widokowy na Szlaku Borsuka to bardzo chętnie odwiedzane miejsce. Zostało już zagospodarowane, w celu odciążenia pobliskiego rezerwatu od nadmiernego ruchu turystycznego. Powtarzającym się problemem jest ciągła dewastacja drewnianej barierki chroniącej turystów przed upadkiem ze zbocza. Posadowienie jej na kotwach stalowych spełni kwestie bezpieczeństwa i ekonomii.

Powyższe problemy zostały zdiagnozowane przez służbę terenową nadleśnictwa.

- Cel główny realizacji projektu:
Zmniejszenie presji turystyczno-rekreacyjnej na najcenniejsze obszary przyrodnicze znajdujące się w granicach Nadleśnictwa Gdańsk.
- Cele szczegółowe:
Remont drewnianej kładki w rezerwacie przyrody „Lewice”. Wyeksponowanie części torfowiska dla celów dydaktycznych, bez ingerencji w samą strukturę tego ekosystemu.
Zmniejszenie penetracji terenu rezerwatu dzięki kanalizowaniu ruchu w jedno, atrakcyjnie przygotowane miejsce. Zwiększenie bezpieczeństwa osób poruszających się kładką.
Zmniejszenie zaśmiecania terenu rezerwatu.

Remont miejsca wypoczynku „Borowo”. Wymiana stołów i ław pod zadaszeniami, a także postawienie nowych – wolnostojących. Naprawa nawierzchni miejsca postoju pojazdów. Przygotowanie nowego ogrodzenia oddzielającego część wypoczynkową od parkingowej i

uniemożliwiającego wjazd autem na część wypoczynkową. Postawienie tablic informacyjnych z mapką i regulaminem korzystania z obiektu.

Postawienie nowej bariery ochronnej na punkcie widokowym na Szlaku Borsuka.

6. Istniejąca dokumentacja związana z planowanym zadaniem (plan ochrony, ustalone zadania ochronne, inwentaryzacja przyrodnicza, projekt rewitalizacji, wydane decyzje itp.):

Część I: plan ochrony rezerwatu przyrody Lewice z 2011 roku.

Część II: Projekty ławostołów, tablicy informacyjnej zgodne z przygotowanymi przez nadleśnictwo i sprawdzonymi na innych terenach.

Część III: brak dokumentacji

7. Doświadczenie osób/ zespołu realizujących projekt:

Osoby realizujące projekt to pracownicy Nadleśnictwa Gdańsk. Specjaliści z zakresu budowlanki, turystyki, ochrony przyrody, map, doświadczeni pracownicy terenowi, którzy od lat realizują podobne projekty.

8. Partnerzy przy realizacji projektu:

Partnerem może być inna organizacja, instytucja, a także osoba fizyczna. Należy dołączyć umowę partnerską, porozumienie lub list intencyjny

L.p.	Partner	Rola partnera w projekcie
1.		
2.		

9. Etapy realizacji projektu (harmonogram realizacji zadań):

Rozpoczęcie prac w miejscu wypoczynku „Borowo” oraz na Szlaku Borsuka (punkt widokowy) przed sezonem turystycznym 2015. Wyłonienie wykonawców najpóźniej do końca kwietnia 2015 roku. Zakończenie prac najpóźniej do końca czerwca 2015 roku.

Rozpoczęcie prac w rezerwacie przyrody „Lewice” w drugiej połowie roku 2015. Realizacja do końca listopada 2015 roku.

Rozliczenie projektu do końca grudnia 2015 roku.

10. Metody realizacji:

Po zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania rozpoczniemy procedury związane z wyłonieniem wykonawców. Zaczniemy od części II i III projektu, następnie przejdziemy do części I. Dla każdej z części wyślemy zapytanie ofertowe do kilku firm. Po otrzymaniu ofert, wybierzemy najtańszą. Podpiszemy umowę z wykonawcami. Zadanie zakończy się protokołem odbioru. W przypadku części I i III całość prac będzie można zlecić jednemu wykonawcy, w przypadku części II prace będą wykonywały dwie niezależne firmy. Pierwsza zajmie się infrastrukturą turystyczną z drewna, a druga pracami poprawiającymi nawierzchnię parkingu. Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych części projektu znajdują się w punkcie drugim (streszczeniu).

11. Przeszkody na jakie można natrafić podczas realizacji (np. opóźnienia w realizacji poszczególnych etapów projektu, trudności w osiągnięciu zamierzonych wskaźników):

Na wydłużenie realizacji poszczególnych zadań może wpłynąć niekorzystna pogoda. Przy długo utrzymujących się przymrozkach lub pokrywie śnieżnej nie będzie można szybko przystąpić do prac. Innym problemem mogą być długo utrzymujące się opady atmosferyczne, które będą

utrudniały zaimpregnowanie elementów z drewna. Najwięcej problemów może być w rezerwacie przyrody, ze względu na poziom wód utrudniających pracę na torfowisku (po długotrwałych opadach atmosferycznych). Inną niezależną od nas przyczyną opóźnień mogą być przypadki losowe np. niedyspozycje zdrowotne pracowników merytorycznych nadleśnictwa. Wyżej wymienione przeszkody raczej nie zagrażają realizacji całego projektu w terminie. Mogą wydłużyć czas realizacji poszczególnych części o kilka tygodni, jednak przewidzieliśmy to na etapie wniosku, rozkładając zadania na okres kilku miesięcy.

Trudności w osiągnięciu zamierzonych wskaźników mogą nastąpić po otrzymaniu małej kwoty dotacji. Rozwiązaniem problemu może być uzgodnienie stron, że projekt nie zostanie wykonany w całości.

12. Wskaźniki (wymierne rezultaty i produkty projektu):

- Drewniany pomost z barierkami ochronnymi i platformą widokową, tablica dydaktyczna, ławka.
- Jeden parking z utwardzoną, równą nawierzchnią (1500 m²), drewniane ogrodzenie miejsca wypoczynku (550 m).
- Stół z dwiema ławkami w ilości 10 sztuk (5 wolnostojących zestawów oraz 5 pod istniejące zadaszenia turystyczne), dwie tablice informacyjne z mapą i regulaminem korzystania z obiektu (tablice drewniane z przymocowaną planszą PCV).
- Jedna barierka ochronna (około 20 metrów długości).

13. Niemierzalne efekty ekologiczne projektu:

Efektem ekologicznym realizacji części I projektu będzie utrzymanie jednego miejsca skupienia osób odwiedzających rezerwat, co wpłynie korzystnie na przedmiot ochrony. Jest to również miejsce, które pełni funkcje dydaktyczne, wpływa na wzrost świadomości ekologicznej głównie młodych ludzi. Efektem części II oraz III projektu będzie zatrzymanie ludzi w miejscu atrakcyjnym, o bogatej infrastrukturze turystycznej, co zmniejszy penetrację terenów o wysokiej randze ochrony. Wpłynie to korzystnie na przedmiot ochrony rezerwatów, obszaru Natura 2000, użytku ekologicznego, a także na ochronę strefową bielika. Zakładamy, że w rezerwach zmniejszy się ilość odpadów, które będą kumulowały się w miejscach skupiających ruch turystyczny (przez nas regularnie sprzątanym).

14. Sposób monitorowania postępów oraz osiągniętych efektów i wskaźników:

Wszystkie miejsca będą kontrolowane przez konkretnych leśniczych oraz straż leśną. Z ich relacji będziemy wiedzieli, czy potrzeby zostały zapewnione i na jakim poziomie kształtuje się ruch turystyczny w porównaniu do poprzednich lat.

15. Sposób zapewnienia trwałości uzyskanego efektu ekologicznego projektu:

Nadleśnictwo Gdańsk zobowiązuje się do bieżących napraw, a także konserwacji nowo powstałej infrastruktury. W ten sposób wszystkie wnioskowane miejsca będą ciągle atrakcyjne, skupiając większość osób odwiedzających lasy położone w miejscach przyrodniczo cennych.

16. Planowana informacja i promocja osiągniętych efektów projektu:

Informacja o przystąpieniu do działań i przede wszystkim promocja efektów opierać się będzie o stronę internetową Nadleśnictwa Gdańsk oraz profil nadleśnictwa na portalu Facebook. Roześliśmy informację o efektach do lokalnych mediów (Radio Gdańsk, Dziennik Bałtycki).

17. Finansowanie zadania:

Lp.	Wyszczególnienie (element zadania)	Koszt jednostkowy (gdy istnieje możliwość jego określenia)	Koszt kwalifikowany (zł)	Finansowanie ze środków WFOŚ w Gdańsku (w zaokrągleniu do pełnych dziesiątek zł w dół)			
				Pożyczka (zł)	Dotacja		
					Razem (zł)	w tym na pokrycie:	
				wydatków i zakupów inwestycyjnych (zł)		wydatków bieżących (zł)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rozbiórka i utylizacja całej drewnianej konstrukcji w rezerwacie przyrody „Lewice” (kładki, pomostu widokowego, tablic i ławki), budowa od początku drewnianej kładki z pomostem, barierkami oraz infrastrukturą towarzyszącą.		49 200		49 200	49 200	0
2.	Wymiana 5 ławostolów pod wiatami turystycznymi (rozbiórka i utylizacja starych, postawienie nowych)	984	4 920		4 920	0	4 920
3.	Budowa 5 ławostolów wolnostojących	861	4 305		4 305	0	4 305
4.	Budowa ogrodzenia z żerdzi na miejscu wypoczynku Borowo (550 m)		24 600		0	0	0
5.	Naprawa nawierzchni parkingu – utwardzenie warstwą kruszywa i żwiru, wykonanie odwodnienia (1500 m ²)		55 350		49 200	49 200	0
6.	Budowa drewnianej podstawy tablicy informacyjnej z płytą PCV (mapka i regulamin)	1845	3 690		3 690	0	3 690
7.	Budowa barierki ochronnej w punkcie widokowym na Szlaku Borsuka	2460	2460		0	0	0
		OGÓŁEM	144 525		111 315	98 400	12 915

18. Wkład niepieniężny w realizację zadania:

Wykorzystanie istniejących projektów własnych (nadleśnictwa) przy budowie stołów z ławkami, tablic informacyjnych. Realizacja zadań przez pracowników nadleśnictwa, koordynowanie pracy, dojazd w teren.

19. Dodatkowe informacje o projekcie:

19.1 Czy zadanie jest elementem większego projektu (nazwa projektu, przez kogo jest realizowany)?

Zadanie nie jest elementem większego projektu. Jest to wyłącznie odtworzenie lub rozbudowa istniejących obiektów.

19.2 Czy podobne zadanie było już realizowane na obszarze objętym projektem? Jeżeli tak, prosimy podać jakie były jego efekty oraz uzasadnić obecna konieczność realizacji zadania, jeżeli nie, prosimy podać czy podobne zadanie było realizowane na innym obszarze i opisać jego efekty)

Wnioskujemy o remont infrastruktury turystycznej, w miejscach, w których ona funkcjonuje tylko jest w złym stanie technicznym. Drewniana kładka w rezerwacie przyrody „Lewice” przy braku środków na remont będzie musiała zostać oznakowana zakazem ruchu turystycznego ze względu na kwestie bezpieczeństwa (spróchniałe deski). Miejsce wypoczynku Borowo funkcjonuje i jest w sezonie oblegane, ale chcielibyśmy podnieść jego standard, ponieważ jest ono narażone na wandalizm, a wody opadowe zniekształcają parking, utrudniając bezpieczny wjazd. Bariereka na Szlaku Borsuka zwiększy bezpieczeństwo użytkowników tej części lasu. W latach ubiegłych

Nadleśnictwo Gdańsk otrzymywało dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na infrastrukturę turystyczną. W Sopocie, a także w miejscu wypoczynku „Borowo” powstały zadaszenia turystyczne.

19.3 Czy wnioskodawca zakłada kontynuację projektu po zakończeniu realizacji zadania zgłoszonego na Konkurs?

Zakładamy utrzymanie przygotowanej infrastruktury, bieżące naprawy i konserwację.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Gdańsk
Marek Zeman
/podpis nieczytelny/